

NASTAWIAĆ (46) *vb pf i impf*

pf (38) [w znac. **I.**], *impf* (8) [w znac. **II.**].

Wszystkie a jasne (w tym w pierwszym 1 r., w drugim 2 r. błędne znakowanie).

inf nastawiać (4). ◇ *fut i praes 3 sg* nastawią (1). ◇ *1 pl* nastawiąmy (1). ◇ *3 pl* nastawiają (8). ◇ *praet 2 sg n* -eś nastawiało (1). ◇ *3 sg m* nastawił (11). *f* nastawiała (1). ◇ *2 pl m pers* -ście nastawiali (2). ◇ *3 pl m pers* nastawiali (5). ◇ *plusq 3 sg m* był nastawił (1) *BierEz*, nastawił był (1) *BielKron*. ◇ *3 pl m pers* byli nastawiali (1). ◇ *imp 2 sg* nastawiąj (3). ◇ *con 3 sg m* by nastawił (1). ◇ *3 pl m pers* by nastawiali (1). ◇ *impers praet* nastawiáno (1). ◇ *part praes act* nastawiając (1). ◇ *part praet act* nastawiąwszy (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

I. *pf* Postawić wiele (z subiektywnym odczuciem wielości); *ponere Pol Ani; ponere a. exponere a. proponere multa Cn* [w tym: kogo (pl) (1), czego (pl a. coli, a. sg rzeczownika bezpostaciowego) a. wiele czego (35)] (38) :

1. *Umieścić gdzieś, zwykle na czymś* (29) : *RejKup m6; KrowObr 77, 117*; chociaż więc nád groby herbów náftáwiáią *RejWiz 22, 14v, 67, 98v, 103, 109; BielKron 234v, 428*; náwierć omiegu z mlékiem á thám po gmáchu náftáwiay gdzie byś ich [*much*] rad zbył *SienLek 159*; Nuż co [...] onego chodzenia po rynku/ chroftu náftáwiawfzy/ z bębny z dudámi. *RejPos 225v, 349, 350v; RejZwierc 248v*; we wnątrz zá przekopem/ nastáwiác beczek náfypanych zięmie *BielSpr 64; BudBib Ier 32/34*; Náftáwiay zás półmiłków iákich chcefz w niewoli/ Pátrząc ná nie/ áz głowá człowieká záboli. *PudlFr 72*.

nastawiać do czego (2): *Niewfpominam tu nic prófnych Swiec/ ktorycheście tefz náwymyfláli/ y do kosciółow krześcijánłkich [...] náftáwiáli. KrowObr 90, 91.*

nastawiać komu (2): *RejWiz 103v*; gdy mu [*Baalowi*] náftáwiano rozmaitych ptaków y źwirząt przypráwionych/ [...] tedy to oni popi fámi zyadáli *RejZwierc 202*.

nastawiać pod co (1): *odbiegli twoich modł ktorych byli pod drzewá náftáwiáli BielKron 70.*

Zwrot: »sidł, sieci, lepu nastawiać« [w tymi na kogo (1)] (1:1:1): *Oracz ná roli którą miał/ Sidł był w ieden čás náftáwił BierEz Kv; Ci ná powrozyech sieci rofcyągáli/ Podle drogi ich ná mye náftáwyáli LubPs ee2v; RejWiz 103v.*

Szereg: »nabudować i nastawiać« (1): *dla tzegoście tefz ták wiele łthółow w kościelech wáfzych nábudowali y náftáwiáli? KrowObr 77.*

Przen (1) :

W porównaniu (1): *RejWiz 189v cf Zwrot.*

Zwrot: »sidł nastawiać« (1): *Pewnie mu być v dyablá záfwdy prętko w sídle. Ktorych on tu náftáwił/ iáko chłop ná Szpaki RejWiz 189v.*

2. *Zbudować; ponere PolAnt* (4) : *BibRadz Ier 11/13*; Oto [*bestyja*] náftáwiála rozlicznych kołciołow/ rozlicznych báłwánów po góoach twoich *RejAp 111*; wedle dobroci zięmie fwey náftáwiáli obrázow [=posągów]. *BudBib Os 10/1, Ez 25/4.*

3. *Ustanowić* (5) : *miałto pogańłkich bogów/ náftawiali vmarłych ludzi [tj. ustanowili kult zmarłych] MurzNT 73v*; bełtia náftáwił dziwnych śwíąt z dziwnemi iubileufzy á z odpufy *RejAp 110v, Ddv; ArtKanc Lv.*

Szereg: »nastawiać i nawymyślać« (1): Pan Kryftus przyzedł zakon wypełnić/ á Wikárij iego nowych zakonow náftawiał y náwymyślał? *KrowObr* 11.

II. impf (8) :

1. Wysuwać, ustawiać odpowiednio, zwykle na przyjęcie uderzenia (7) :

nastawiać czego (2): Tarczý/ niż pierśi/ piérwý náftawiaią *KochPieś* 38. *Cf Zwrot.*

nastawiać co (1): przypádli ná nię lwowie biali/ [...] náftawiając fwoie czoła. *HistAl* H6v.

Zwrot: »palmatce ręki nastawiać« = *chodzić do szkoły (I):* Manum ferulae subducere, Do szkoły chodzić albo pálmатce ręki náftawiać/ to yeft pod posłufzeńftwem być. *Mącz* 125a.

Przen [czego] (4) :

nastawiać na co (1): ná fukanie ftárfzego ćierpliwości y nífkiej pokory náftawiał. *SkarŻyw* 354.

Zwrot: »gardł, głowy, zdrowia nastawiać« [*w tym: o co (1)*] = *ryzykować życiem; obicere caput, obicere se telis a. in impetus, offerre caput, offerre se in discrimen a. morti a. in mortem a. periculis, opponere corpus, opponi ad periculum Cn (1:1:1):* Ut penes eosdem pericula belli penes quos praemia essent, [...] áby ci gardł fwych náftawiaáli którzy żołd máyą. *Mącz* 289c; *Prot* B4v; iřz Ífidor tego S. Zboru y iedności Chrześciáńfkiej broniąc/ [...] ták wielkim á męczeńfkim fercem/ zdrowia o to náftawiał. *SkarJedn* 327.

2. Powoływać, mianować [kogo] (1) :

Szereg: »postanawiać albo nastawiać« (1): Też obiecuiemy: iż w żadnéy ziemi Królestwá Polfkiego *Infticionarium [lege: iusticionarium]* niehcemy poftánawiać/ álbo iákokolwiek náftawiać [*constituere ... vel ... surrogare JanPrzyw* 16]. *SarnStat* 893.

Synonimy: **I.2.** nabudować; **II.1.** podawać, ściągąć.

Formacje współrdzenne cf STAC.

JR, KW